

UZASADNIENIE

Wprowadzenie

Celami projektu ustawy są implementacja dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniającej dyrektywę 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 175/1), oraz nowy sposób wdrożenia zmienianej dyrektywy w polskim porządku prawnym, który zapewni bardziej przejrzyste i łatwiejsze w stosowaniu rozwiązania dotyczące ponownego wykorzystywania.

Dyrektywa 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. stanowi wykonanie celów, o których mowa w Komunikacie (2011) 882 *Otwarte dane – siła napędowa innowacji, wzrostu gospodarczego oraz przejrzystego zarządzania*. Dokument ten jest jednym z trzech opublikowanych przez Komisję Europejską w ramach pakietu *Open Data Package*, który zakłada lepsze wykorzystanie potencjału informacji sektora publicznego dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki europejskiej.

Projekt ustawy uwzględnia podstawową zmianę dyrektywy 2003/98/WE, którą jest rozszerzenie jej zakresu podmiotowego o biblioteki, muzea i archiwa, bowiem treści będące w posiadaniu tych podmiotów do tej pory, na gruncie dyrektywy 2003/98/WE, podlegały wyłączeniu z ponownego wykorzystywania. Dyrektywa 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. poszerza zakres podmiotowy o archiwa, biblioteki oraz muzea. Posługuje się przy tym sformułowaniem „biblioteka uniwersytecka” (art. 1 ust. 2 lit. e) oraz ogólnym pojęciem „biblioteka” (art. 1 ust. 2 lit. f). Systematyka wyłączeń sformułowana w dyrektywie wskazuje, że chodzi o biblioteki naukowe oraz biblioteki publiczne. Natomiast do zakresu podmiotowego nie wchodzi biblioteki szkolne i pedagogiczne oraz inne, o których mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642, z późn. zm.).

Podkreślenia przy tym wymaga, że ponowne wykorzystywanie powinno odbywać się z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej. Założenie to stanowi podstawę projektu – informacje sektora publicznego będące przedmiotem praw własności intelektualnej osób trzecich są wyłączone z ponownego wykorzystywania.

Kolejną kluczową zmianą dyrektywy 2003/98/WE uwzględnioną w projekcie ustawy jest zasada, zgodnie z którą wszystkie dokumenty udostępniane przez organy sektora publicznego mogą być ponownie wykorzystywane do dowolnych celów: komercyjnych lub niekomercyjnych, chyba, że są one zabezpieczone prawami własności intelektualnej osób

trzecich. Należy podkreślić, że ta zasada już obecnie funkcjonuje w ustawie z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782, z późn. zm.), zwanej dalej „udip”. Została ona wprowadzona nowelizacją udip z dnia 16 września 2011 r.¹, która stanowiła implementację dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 345 z 31.12.2003, str. 90). Natomiast dyrektywa 2003/98/WE nie wprowadzała takiego prawa.

Informacja sektora publicznego jest ważnym materiałem wyjściowym dla produktów i usług związanych z zasobami cyfrowymi o dotychczas niewykorzystanym potencjale. Podmioty publiczne wytwarzają, gromadzą lub przechowują ogromną ilość informacji i treści, poczynając od danych statystycznych, gospodarczych lub środowiskowych, poprzez materiały archiwalne, po zdigitalizowane księgozbiory lub kolekcje dzieł sztuki. Wraz z rewolucją cyfrową istotnie wzrosła wartość tego źródła dla innowacyjnych produktów lub usług wykorzystujących takie zasoby. Oprócz napędzania innowacji i kreatywności, które stymulują wzrost gospodarczy, możliwość ponownego wykorzystywania informacji wzmacnia również pozycję obywateli, wzmacniając tym samym demokrację uczestniczącą i promując przejrzystą, odpowiedzialną i wydajniejszą administrację.

Szczególnie istotne jest przy tym rozróżnienie między realizacją prawa dostępu do informacji sektora publicznego (*access to public sector information*), a dalszą eksploatacją informacji pozyskanych w ten sposób (*re-use of public sector information*). Dostęp do informacji publicznej, określony w udip stanowi implementację zasady jawności wyrażonej w art. 61 Konstytucji. Prawo do informacji jest uważane za jedno z podstawowych praw człowieka. Natomiast w odniesieniu do ponownego wykorzystywania podkreśla się jego gospodarczy i społeczny charakter. Prawodawca UE podkreślał znaczenie ponownego wykorzystywania informacji dla przyczynienia się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, ale także dla transparentności funkcjonowania administracji publicznej.

Komisja Europejska w ocenie skutków wniosku o zmianę dyrektywy 2003/98/WE wskazuje, że ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego oznacza wszelkie twórcze wykorzystywanie danych, np. przez zwiększenie wartości danych, łączenie danych z różnych źródeł w celu wytworzenia pożądanego rezultatu i rozwijanie aplikacji, zarówno w celach komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Instytucja ponownego wykorzystywania koncentruje się na wykorzystywaniu gospodarczej wartości informacji sektora publicznego,

¹ Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 204, poz. 1195 oraz z 2012 r. poz. 473).

gdzie służy ona jako materiał surowy dla rozwoju nowych produktów i usług. Podczas gdy podmioty publiczne są twórcami i dostawcami oryginalnego materiału, sektor prywatny odgrywa istotną rolę jako uczestnik i pośrednik procesu przetwarzania informacji między źródłem informacji (podmiot publiczny) a końcowym użytkownikiem². Nie bez znaczenia jest również fakt, że implementowana dyrektywa została przyjęta na podstawie art. 114 TFUE (95 TWE) z uwagi na to, że jej przedmiotem jest swobodny przepływ usług i właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Celem ustanowionych przez dyrektywę ram prawnych jest zapewnienie warunków, które maksymalnie zwiększą potencjalne korzyści z ponownego wykorzystywania zasobów danych publicznych w Europie. Zarówno podstawa prawna, jak i cele, o których mowa w preambule do dyrektywy, akcentują gospodarczy charakter regulacji.

Stosownie do art. 1 ust. 3 dyrektywy 2003/98/WE zmienionej dyrektywą 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. jej przepisy „opierają się na systemach dostępu obowiązujących w państwach członkowskich i pozostają bez uszczerbku dla tych systemów”. Istotne jest zatem wyraźne podkreślenie, że ponowne wykorzystywanie nie narusza prawa do informacji publicznej oraz wolności jej rozpowszechniania.

Pojęcie „informacji sektora publicznego” zawartej w projekcie należy odnieść do pojęcia „dokumentu” w rozumieniu art. 2 pkt 3 dyrektywy 2003/98/WE, który stanowi przedmiot ponownego wykorzystywania. Prawodawca UE poszerzając zakres podmiotów udostępniających lub przekazujących informacje sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania, jednocześnie rozszerzył zakres przedmiotowy katalogu dokumentów udostępnianych w celu ponownego wykorzystania, to jest będących w posiadaniu bibliotek (w tym naukowych), muzeów i archiwów. Biorąc pod uwagę przedstawioną wyżej szeroką interpretację informacji sektora publicznego, należy uznać, że dokumenty – w rozumieniu art. 2 dyrektywy 2003/98/WE – będące w posiadaniu tych podmiotów, takie jak: materiały biblioteczne³, materiały archiwalne⁴ oraz muzealia⁵ nie stanowią informacji publicznej.

² IMPACT ASSESSMENT Accompanying the document Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL amending European Parliament and Council Directive 2003/98/EC on the re-use of public sector information SEC(2011) 1552 final, s. 10.

³ Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach materiałami bibliotecznymi są w szczególności dokumenty zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, przeznaczone do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza: dokumenty graficzne (piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, wizualne, audiowizualne i elektroniczne.

⁴ Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 z późn. zm.) materiałami archiwalnymi wchodzącymi do narodowego zasobu archiwalnego, zwanymi dalej „materiałami archiwalnymi”, są wszelkiego rodzaju akta i dokumenty,

Zasadnicza część tych zasobów wykracza bowiem poza pojęcie informacji publicznej określone w u.dip. Należy wskazać, że statusu informacji publicznej nie posiadają co do zasady materiały biblioteczne oraz muzealia. Za informację publiczną mogą natomiast zostać uznane niektóre materiały archiwalne, o ile „dotyczą spraw publicznych”. Należy zauważyć, iż większość zasobów będących w posiadaniu bibliotek, archiwów i muzeów tej cechy aktualności nie posiada. Zasoby te natomiast mieszczą się w pojęciu „dokument” (art. 2 pkt. 3 dyrektywy 2003/98/WE), które opiera się na kryterium treściowym („dokument oznacza jakąkolwiek treść niezależnie od zastosowanego nośnika”).

Zakres przedmiotowy i podmiotowy, wyłączenia i ograniczenia

Projekt ustawy wprowadza pojęcie „informacji sektora publicznego” i „ponownego wykorzystywania” informacji sektora publicznego.

Przez ponowne wykorzystywanie należy rozumieć wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej informacji sektora publicznego w celach komercyjnych lub niekomercyjnych, innych niż pierwotny publiczny cel, dla których zostały wytworzone.

Natomiast informacja sektora publicznego oznacza jakąkolwiek treść lub jej część niezależnie od sposobu utrwalenia (w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej) będącą w posiadaniu podmiotów, które udostępniają lub przekazują w celu ponownego wykorzystywania.

Definicja informacji sektora publicznego stanowi zatem odzwierciedlenie definicji dokumentu, o której mowa w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2003/98/UE, i jest szersza niż pojęcie informacji publicznej, o której mowa w art. 1 u.dip. Tym samym w zakresie pojęcia „informacji sektora publicznego” zawiera się informacja publiczna oraz inne treści będące

korespondencja, dokumentacja finansowa, techniczna i statystyczna, mapy i plany, fotografie, filmy i mikrofilmy, nagrania dźwiękowe i wideofonowe, dokumenty elektroniczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114) oraz inna dokumentacja, bez względu na sposób jej wytworzenia, mająca znaczenie jako źródło informacji o wartości historycznej o działalności Państwa Polskiego, jego poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz o jego stosunkach z innymi państwami, o rozwoju życia społecznego i gospodarczego, o działalności organizacji o charakterze politycznym, społecznym i gospodarczym, zawodowym i wyznaniowym, o organizacji i rozwoju nauki, kultury i sztuki, a także o działalności jednostek samorządu terytorialnego i innych samorządowych jednostek organizacyjnych - powstała w przeszłości i powstająca współcześnie.

⁵ Wizerunki muzealiów, zgodnie z art. 25a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2012 r. poz. 987) mogą być utrwalone i przechowywane na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).

w posiadaniu podmiotów, które udostępniają lub przekazują w celu ponownego wykorzystywania, które wykraczają poza zakres pojęcia informacji publicznej.

Informacjami sektora publicznego, które będą udostępniane lub przekazywane w celu ponownego wykorzystywania przez muzea będą w szczególności wizerunki muzealiów w rozumieniu art. 25a ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach oraz powiązane z nimi treści powstałe w wyniku realizacji celów, o których mowa w art. 1 tej ustawy, takie jak:

1) dokumentacja wizualna muzealiów (fotografie, skany) będąca ich odwzorowaniem spełniającym funkcje wyłącznie rejestracyjne;

2) informacje identyfikacyjne muzealiów zawarte w inwentarzach i kartach ewidencyjnych sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (Dz. U. Nr 202, poz. 2073);

3) opisy muzealiów i ich kolekcji sporządzone na potrzeby wystaw stałych i czasowych oraz informacje i komunikaty prasowe dotyczące muzealiów i ich kolekcji;

4) informacje o wartościach i treściach muzealiów;

5) informacje dotyczące wystaw stałych i czasowych, zajęć, wydarzeń i programów edukacyjnych oraz działalności wydawniczej i poszczególnych publikacji muzeum, w tym informacje dotyczące planowania, realizacji i treści wystaw stałych i czasowych, zajęć, wydarzeń i programów edukacyjnych oraz publikacji.

W zakresie archiwów będą to informacje sektora publicznego takie jak reprodukcje materiałów archiwalnych w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, a także treść tych materiałów.

Natomiast informacjami sektora publicznego udostępnianymi lub przekazywanymi w celu ponownego wykorzystywania przez biblioteki będą w szczególności reprodukcje materiałów bibliotecznych w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach oraz inne treści służące realizacji zadań bibliotek, o których mowa w art. 4 tej ustawy, takie jak:

1) elektroniczne katalogi bibliotek;

2) zawierające informacje o zasobach poszczególnych bibliotek oraz kartoteki haseł wzorcowych;

3) publikacje elektroniczne zasobów będących w domenie publicznej, a także bibliograficzne bazy danych.

Dyrektywa 2003/98/WE opiera swój zakres podmiotowy o dyrektywy 92/50/EWG, 93/36/EWG, 93/37/EWG w sprawie zamówień publicznych oraz dyrektywy 98/4/WE.

Projekt ustawy wyznacza zamknięty katalog podmiotów, które udostępniają lub przekazują informacje sektora publicznego w celu jej ponownego wykorzystywania, zwane dalej „podmiotami zobowiązanymi” wzorując się na definicji katalogu podmiotów prawa publicznego zawartej w przepisach unijnych, która znajduje się w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 3 projektu przepisy ustawy nie będą miały zastosowania do informacji sektora publicznego będących w posiadaniu:

- 1) jednostek publicznej radiofonii i telewizji w rozumieniu ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz Polskiej Agencji Prasowej S.A.;
- 2) państwowych instytucji kultury, samorządowych instytucji kultury oraz innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406, z późn. zm.) z wyłączeniem muzeów państwowych i muzeów samorządowych, w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, bibliotek publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, a także archiwów tworzących państwową sieć archiwalną oraz innych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność archiwalną w zakresie państwowego zasobu archiwalnego w rozumieniu art. 22 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach;
- 3) szkół wyższych, Polskiej Akademii Nauk oraz jednostek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, z wyjątkiem bibliotek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach;
- 4) bibliotek naukowych, których organizatorami nie są jednostki sektora publicznego;
- 5) podmiotów, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)

przy czym wyłączenie to nie dotyczy informacji publicznych podlegających udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej, zwanego dalej „BIP”, tych podmiotów.

Zgodnie z art. 4 projektu przepisy ustawy nie będą miały zastosowania do informacji sektora publicznego:

- 1) przekazywanych między podmiotami wykonującymi zadania publiczne, w celu realizacji zadań określonych przepisami prawa;
- 2) których udostępnienie lub przekazanie zostało uzależnione od wykazania interesu indywidualnego (prawnego lub faktycznego) na podstawie odrębnych przepisów;

Przepis art. 5 projektu formułuje zasadę, że każdemu przysługuje prawo do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Ze względu na źródła pozyskiwania informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania należy wyszczególnić udostępniane poprzez system teleinformatyczny (np. BIP lub centralne repozytorium) i przekazywanie (na wniosek). Od sposobu udostępnienia oraz spełnienia określonych w projekcie warunków będzie zależało czy informacje sektora publicznego można wykorzystywać bez składania odrębnych wniosków.

W art. 6 projektu wprowadza się ograniczenie prawa do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego:

- 1) ze względu na ochronę informacji niejawnych oraz ochronę innych tajemnic ustawowo chronionych;
- 2) ze względu na prywatność osoby fizycznej i tajemnicę przedsiębiorcy;
- 3) do których dostęp jest ograniczony na podstawie innych ustaw szczególnych.

Ograniczenia, o których mowa w pkt 2 i 3, nie dotyczą informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

Projekt ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego nie określa własnych zasad dostępu do informacji. Dostęp do informacji publicznej jest realizowany na przykład na zasadach określonych w udip. Dostęp ten nie oznacza automatycznego prawa do ponownego wykorzystywania, poza wyjątkami określonymi w projekcie ustawy (np. BIP). W celu wyeliminowania jakichkolwiek wątpliwości projekt w art. 7 ust. 1 wprowadza zasadę, że ponowne wykorzystywanie nie narusza prawa dostępu do informacji publicznej ani wolności jej rozpowszechniania oraz innych ustaw określających zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami sektora publicznego (art. 1. ust. 3 dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r.).

Ponadto w art. 6 ust. 4 wymieniono kolejne przesłanki ograniczające prawo do ponownego wykorzystywania. Dotyczą one informacji sektora publicznego:

- 1) których wytwarzanie przez podmioty zobowiązane nie należy do zakresu ich zadań publicznych określonych prawem;
- 2) powiązanych z obiektami będącymi depozytami znajdującymi się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego, o ile ich właściciele umownie wyłączyli możliwość ich udostępniania w całości lub w określonym zakresie;

3) do których prawa autorskie i prawa pokrewne w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.), prawa do baz danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. Nr 128, poz. 1402, z późn. zm.), prawa do odmian roślin w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300, z późn. zm.), prawa własności przemysłowej w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410) lub prawa własności przemysłowej podlegającego ochronie na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa Unii Europejskiej, przysługują podmiotom innym niż podmioty zobowiązane (w dalszej części uzasadnienia zwane „prawami własności intelektualnej”);

4) będących w posiadaniu muzeów państwowych, muzeów samorządowych, bibliotek publicznych, bibliotek naukowych lub archiwów, w przypadku gdy pierwotnym właścicielem autorskich praw majątkowych była osoba trzecia a czas trwania tych praw nie wygasł.

Wyłączenie, o którym mowa w pkt 4, może mieć znaczenie w odniesieniu do części zasobów bibliotek, archiwów i muzeów. Podmioty te posiadają w swoich zbiorach informacje sektora publicznego (np. będące utworami), do których prawa własności intelektualnej mogą przysługiwać osobom trzecim.

Powyższe wyłączenie w zakresie informacji sektora publicznego będących w posiadaniu bibliotek, archiwów i muzeów doprecyzowuje motyw 9 dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. Zgodnie z nim, w przypadku gdy pierwotnym właścicielem praw własności intelektualnej, których przedmiotem jest informacja sektora publicznego będąca w posiadaniu bibliotek, w tym bibliotek uniwersyteckich, muzeów i archiwów, była osoba trzecia, a okres ochrony tych praw jeszcze nie wygasł, dokument taki powinien być uznawany dla celów niniejszej dyrektywy za dokument, do którego prawa własności intelektualnej należą do osoby trzeciej. Oznacza to, że ponownemu wykorzystywaniu w zakresie informacji sektora publicznego będących w posiadaniu archiwów, muzeów i bibliotek podlegać będą informacje sektora publicznego, które nigdy nie podlegały ochronie prawno-autorskiej lub które takiej ochronie podlegały, ale do których autorskie prawa majątkowe już wygasły.

Przepis art. 7 ust. 2 projektu wprowadza ponadto zasadę, zgodnie z którą przepisy projektu nie naruszają przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 i 1662).

Zasady udostępniania i przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania

Podmiot zobowiązany udostępnić lub przekazać informacje sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania uwzględniając następujące zasady:

- 1) niedyskryminacji (art. 8 projektu);
- 2) niewyłączności (art. 9 projektu);
- 3) przejrzystości (art. 11 projektu).

Zgodnie z zasadą niedyskryminacji wyrażoną w art. 8 projektu udostępnienie lub przekazanie informacji sektora publicznego nie powinno odbywać się na warunkach, które wyeliminowałyby lub ograniczyły konkurencję. Do takiego niekorzystnego zjawiska mogłoby dojść w przypadku oferowania przez podmiot zobowiązany zróżnicowanych warunków dla podobnych (porównywalnych) sytuacji wykorzystywania informacji. Przepis art. 8 projektu formułuje obowiązek stosowania w umowach z osobami zainteresowanymi jednolitych warunków udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania, także wówczas gdy użytkownikiem jest podmiot wykonujący zadania publiczne, ale w ramach działalności wykraczającej poza realizację takich zadań.

Projekt formułuje w art. 9 ust. 1 generalny zakaz zawierania umów na wyłączność, zgodnie z którym warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego nie mogą wprowadzać ograniczenia korzystania z tej informacji przez innych użytkowników. Zawarcie umowy wyłącznej jest dopuszczalne jedynie wyjątkowo, w sytuacji gdy jest to niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań publicznych; przy tym proponuje się szerokie obowiązki informacyjne. W tym przypadku umowa, która udziela wyłącznego prawa do korzystania z tej informacji, a także powody jej zawarcia dla wykonywania zadania publicznego, jest ogłaszana na stronie podmiotowej BIP, podmiotu wprowadzającego wyłączność (art. 11 ust. 1 pkt 5 projektu). Umowa taka podlega zgodnie z art. 9 ust. 3 projektu ocenie każdego roku. Jeśli w wyniku oceny podmiot stwierdzi jej bezzasadność, umowa jest niezwłocznie rozwiązywana. Wyniki przeglądu są ogłaszane na stronie podmiotowej BIP podmiotu zobowiązanego.

W przypadku warunkowego udostępnienia lub przekazania informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania, podmioty zobowiązane będą miały obowiązek publicznego ogłoszenia tych warunków (art. 11 ust. 1 pkt 1 projektu). Dzięki temu potencjalni użytkownicy mogą dokonać sprawdzenia warunków jeszcze przed podjęciem

pozytywnej decyzji w przedmiocie ponownego wykorzystywania. Zasada przejrzystości wymaga podania nie tylko informacji o warunkach ponownego wykorzystywania, ale także informacji o środkach przysługujących osobom zainteresowanym w przypadku odmowy udostępnienia lub przekazania informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania albo kwestionowania przez nie zaproponowanych warunków (art. 11 ust. 1 pkt 4 projektu). Istotne znaczenie będzie miał także obowiązek podania informacji o dostępności danej informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania (art. 11 ust. 3 projektu).

Zgodnie z zasadą przejrzystości sformułowaną w art. 7 ust. 1 dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w przypadku nakładania standardowych opłat wszystkie stosowane warunki i rzeczywista wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie, w tym podstawa do obliczenia takich opłat, są wcześniej ustalane i publikowane, o ile to możliwe w formie elektronicznej (art. 11 ust. 1 pkt 2 projektu).

W przypadku pobierania opłat innych niż te, o których mowa powyżej podmiot zobowiązany wskazuje z wyprzedzeniem, jakie czynniki są brane pod uwagę przy ustalaniu tych opłat (art. 11 ust. 1 pkt 3 projektu). Podmiot zobowiązany podaje na żądanie wnioskodawcy informację o sposobie obliczania tych opłat w odniesieniu do konkretnego wniosku o ponowne wykorzystywanie (art. 19 projektu).

Ponadto przepis art. 10 ust. 1 projektu formułuje zasadę, że podmioty zobowiązane, które udostępniają lub przekazują informacje sektora publicznego z użyciem systemów teleinformatycznych, są obowiązane do stosowania formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, umożliwiających odczyt maszynowy, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, które zapewnią optymalne wykorzystywanie informacji sektora publicznego. Przepisy te zapewniają jednolite formaty danych oraz protokoły komunikacyjne i szyfrujące dla informacji będących przedmiotem transferu.

Formaty danych, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 526 oraz z 2014 r. poz. 1671), spełniają kryteria określone dyrektywą, to jest. „otwarty, oficjalny standard” oraz „otwarte formaty” (art. 1 pkt 5 dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r.).

Przepis art. 10 ust. 2 projektu przewiduje wyłączenie obligatoryjności dodatkowego opracowania informacji sektora publicznego na potrzeby realizacji wniosku o ponowne wykorzystanie. Dotyczy to wyłącznie sytuacji, w której dokonanie określonych we wniosku czynności wymaga podjęcia nieproporcjonalnych działań, przekraczającego proste operacje na informacji. Przepis ten będzie istotny w odniesieniu do podmiotów zobowiązanych będących muzeami państwowymi lub muzeami samorządowymi, bibliotekami publicznymi i naukowymi oraz archiwami państwowymi ze względu na formaty posiadanych przez nie informacji sektora publicznego. W przypadku gdy wniosek będzie obejmował np. dany materiał biblioteczny w postaci elektronicznej, a podmiot zobowiązany byłby w posiadaniu jedynie jego egzemplarza, nie będzie wówczas obowiązany do opracowania tego materiału w postaci elektronicznej, czyli dokonać digitalizacji egzemplarza.

Podmioty zobowiązane w celu ponownego wykorzystywania:

- 1) udostępniają informacje sektora publicznego:
 - a) na stronie podmiotowej Biuletyn Informacji Publicznej (dotyczy wyłącznie informacji publicznej w rozumieniu udip),
 - b) w centralnym repozytorium informacji publicznej (o którym mowa w art. 9a udip),
 - c) w inny sposób oraz wskazują warunki ponownego wykorzystywania lub opłaty, jeżeli zostały określone albo wyraźnie zastrzegają o braku takich warunków lub opłatach;
- 2) przekazują informacje sektora publicznego na wniosek.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 projektu podmiot zobowiązany, który udostępnia lub przekazuje informacje sektora publicznego w sposób inny niż w BIP lub w centralnym repozytorium, udostępniając w tym miejscu, może wskazać warunki ponownego wykorzystywania, jeżeli zostały określone, a także określić wysokość opłat albo wyraźnie zastrzec o braku warunków ponownego wykorzystywania lub opłat.

W przypadku informacji sektora publicznego udostępnionych lub przekazanych w ten sposób, jeżeli zostały określone warunki ponownego wykorzystywania lub opłaty albo wyraźnie zastrzeżono o braku warunków lub opłatach, jest zasadą, że zainteresowany wykorzystuje je bez konieczności składania odrębnych wniosków. Wyjątkiem jest sytuacja, w której zainteresowany zamierza wykorzystywać informacje na warunkach innych niż to

określił podmiot zobowiązany. W takim przypadku zachodzi potrzeba złożenia wniosku zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 3 projektu.

Zgodnie z art. 11 ust. 4 projektu brak odpowiednich informacji w menu przedmiotowym strony podmiotowej BIP, w kategorii „Ponowne wykorzystywanie” dla informacji udostępnianych w BIP, a także brak wskazania warunków w przypadku udostępnienia informacji sektora publicznego w centralnym repozytorium uważa się za zgodę na ponowne wykorzystywanie udostępnianej informacji sektora publicznego bez ograniczeń warunkami. Takie rozwiązanie jest konsekwencją nałożenia w art. 11 ust. 1 pkt 1 projektu na podmioty zobowiązane obowiązku udostępniania warunków ponownego wykorzystywania, jeżeli zostały przez niego określone.

Warunki ponownego wykorzystywania

Przepis art. 12 ust. 1 projektu formułuje generalną zasadę, zgodnie z którą udostępnianie lub przekazywanie informacji sektora publicznego w celu jej ponownego wykorzystywania dokonuje się bez określenia warunków ponownego wykorzystywania. Jednocześnie w art. 13 ust. 1 projektu określa się katalog warunków ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, jakie podmiot zobowiązany może ustanowić, udostępniając lub przekazując informację sektora publicznego do ponownego wykorzystywania. Dotyczą one:

- 1) obowiązku poinformowania o źródle, czasie wytworzenia i pozyskania informacji od podmiotu zobowiązanego,
- 2) obowiązku poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej;
- 3) zakresu odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego za udostępniane lub przekazywane informacje.

Ponadto zgodnie z art. 12 ust. 2 projektu podmiot zobowiązany będzie określać warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego spełniających cechy utworu w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.) lub stanowiących bazę danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1402, z późn. zm.). Dotyczy to chronionych utworów lub baz danych, do których prawa mają podmioty zobowiązane. Wśród warunków znajdzie się obowiązek poinformowania przez korzystającego z informacji sektora publicznego, która jest jednocześnie utworem,

o nazwisku i imieniu (lub pseudonimie) autora dzieła, jeżeli jest znany – by zapewnić przestrzeganie jego praw osobistych.

Podmioty zobowiązane będące muzeami państwowymi, muzeami samorządowymi, bibliotekami publicznymi, bibliotekami naukowymi lub archiwami ze względu na charakter posiadanych zasobów (to jest: zbiory o charakterze martyrologicznym, części informacji sektora publicznego zawierające godło, barwy i hymn narodowy Rzeczypospolitej Polskiej, a także herby, reprodukcje orderów, odznaczeń lub odznak honorowych, odznak lub oznak wojskowych bądź innych oficjalnych lub powszechnie używanych odznaczeń i odznak) będą mieć możliwość fakultatywnego określania, innych niż wyżej wymienione, warunków ponownego wykorzystywania. Warunki te mogą zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 1 projektu dotyczyć ograniczenia możliwości ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego np. w działalności komercyjnej (do celów promocyjnych lub reklamowych) lub na określonych polach eksploatacji. Ponadto zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 2 możliwe będzie określenie warunków ponownego wykorzystywania w przypadku informacji sektora publicznego o nieustalonym statusie objętych roszczeniami prawnowłasnościowymi osób trzecich, a także informacji sektora publicznego niebędących własnością podmiotu zobowiązanego, ale znajdujących się w czasowym depozycie (np. z tytułu wypożyczenia) Pozwoliłoby to zabezpieczyć aktualnego właściciela przed roszczeniami finansowymi z tytułu utraconych korzyści.

W przypadku naruszenia przez korzystającego warunków ponownego wykorzystania będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 czerwca 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2014 r. poz. 121, z późn.zm.), zwany dalej „k.c” o niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania.

Podmiot zobowiązany określając warunki ponownego wykorzystywania, zgodnie z art. 14 projektu nie może niepotrzebnie ograniczać możliwości ponownego wykorzystywania. Warunki te nie mogą również naruszać zasady niedyskryminacji.

Oplaty

Przepis art. 15 projektu formułuje generalną zasadę bezpłatnego udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego w celu ich ponownego wykorzystywania.

Podmioty zobowiązane będą mogły jednak, zgodnie z art. 16 projektu, nałożyć opłatę za ponowne wykorzystywanie, jeżeli przygotowanie lub przekazanie informacji sektora publicznego w sposób lub w formie wskazanych we wniosku o ponowne wykorzystywanie

wymaga poniesienia dodatkowych kosztów. Nakładając opłatę, podmiot zobowiązany będzie uwzględniać koszty przygotowania i przekazania informacji sektora publicznego w określony sposób i w określonej formie oraz inne czynniki, jakie będą brane pod uwagę przy nietypowych wnioskach o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej, które mogą mieć wpływ w szczególności na koszt lub czas przygotowania i przekazania informacji.

Łączna wysokość opłaty nie może przekroczyć sumy kosztów poniesionych bezpośrednio w celu przygotowania i przekazania informacji publicznej w celu ponownego wykorzystywania w określony sposób i w określonej formie. Podmiot zobowiązany na wniosek będzie również zobowiązany wskazać sposób obliczenia opłat w odniesieniu do konkretnego wniosku o ponowne wykorzystywanie.

Należy dodać, że dyrektywa 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniła zasady pobierania opłat funkcjonujące w dyrektywie 2003/98/WE. Dyrektywa 2003/98/WE przewidywała możliwość pobierania opłat obejmujących koszty zbierania, produkowania, reprodukowania i rozpowszechniania wraz z rozsądnym zyskiem. Jednak ustawodawca, implementując dyrektywę do krajowego porządku prawnego nowelizacją u.d.p. z dnia 16 września 2011 r., zdecydował się na korzystniejsze dla wnioskodawców ograniczenie opłat do tzw. kosztów bezpośrednich (art. 23c u.d.p.), rezygnując z możliwości uwzględniania w opłacie tzw. rozsądnego zwrotu z inwestycji.

Dyrektywa 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. wprowadziła zaś jako podstawową - zasadę ustalania opłat ograniczonych do tzw. kosztów krańcowych poniesionych w związku z reprodukowaniem, udostępnianiem i rozpowszechnianiem dokumentów.

W projekcie proponuje się jednak wprowadzenie rozwiązania analogicznego jak w obowiązującym art. 23c u.d.p, zgodnie z którym łączna wysokość opłaty nie może przekroczyć sumy kosztów poniesionych bezpośrednio w celu przygotowania lub przekazania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania w określony sposób lub w określonej formie.

Pobieranie opłat ograniczonych do kosztów bezpośrednich – zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej z dnia 24 lipca 2014 r. w sprawie zalecanych licencji standardowych, zbiorów danych i opłat za ponowne wykorzystanie dokumentów (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 240/01)⁶ nie narusza przewidzianej w dyrektywie zasady tzw. kosztów krańcowych. Zgodnie z wytycznymi KE zasada pobierania opłaty w wysokości kosztów

⁶ Dalej: wytyczne KE

krańcowych najlepiej pasuje do zakresu szerokiej kategorii „dystrybucji danych”, które w kontekście ponownego wykorzystywania danych można zdefiniować jako koszty bezpośrednio związane z reprodukowaniem dodatkowej kopii dokumentu i udostępnieniem go ponownym użytkownikom oraz wynikające z konieczności takiego reprodukowania i udostępnienia.

Projekt nie przewiduje możliwości nakładania opłat uwzględniających rozsądny zwrot z inwestycji, z wyjątkiem podmiotów zobowiązanych będących muzeami państwowymi lub muzeami samorządowymi w przypadku udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania w celach komercyjnych i niekomercyjnych. W przypadku udostępnienia w celach niekomercyjnych o charakterze badawczym, naukowym lub edukacyjnym zastosowanie będzie miała zasada kosztów bezpośrednich. Wyjątek ten wprowadza art. 17 projektu. Natomiast zawsze do decyzji podmiotu zobowiązanego pozostaje możliwość odstąpienia od powyższej reguły i ustalenia opłaty ograniczonej do kosztów bezpośrednich bez względu na cel ponownego wykorzystywania. W wytycznych KE wskazuje się, że zwrot z inwestycji można rozumieć jako wartość procentową, oprócz kwalifikujących się kosztów, umożliwiającą pokrycie kosztów kapitału oraz uwzględnienie rzeczywistej stopy zwrotu (zysku). W art. 17 ust. 2 projektu proponuje się, aby „rozsądny zwrot z inwestycji” nie był wyższy niż 5 punktów procentowych powyżej stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego.

Przepis art. 17 ust. 3 projektu zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do określenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, maksymalnych stawek opłat możliwych do pobierania przez podmioty zobowiązane będące muzeami państwowymi lub muzeami samorządowymi, za udostępnianie informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania ograniczonych do kosztów gromadzenia, produkowania, reprodukowania, rozpowszechniania, ochrony i ustalania praw wraz z rozsądnym zwrotem z inwestycji.

Natomiast biblioteki i archiwa będą mogły pobierać tak jak inne podmioty zobowiązane, opłaty ograniczone do kosztów bezpośrednich bez względu na cel ponownego wykorzystywania. Oznacza to, iż projekt proponuje korzystniejsze rozwiązania dla wnioskodawców niż przewiduje to dyrektywa 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. Zgodnie bowiem art. 6 ust. 4 dyrektywy 2003/98/WE w brzmieniu nadanym dyrektywą 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. biblioteki, archiwa i muzea mogą pobierać opłaty ograniczone do kosztów gromadzenia, produkowania, reprodukowania, rozpowszechniania, ochrony i ustalania praw wraz

z rozsądnym zwrotem z inwestycji. Nakładanie opłat zawsze musi spełniać wymagania określone zgodnie z zasadą przejrzystości.

Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego na wniosek

Zgodnie z art. 20 ust. 1 projektu złożenie wniosku o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego będzie wymagane w przypadku gdy informacja sektora publicznego będąca w posiadaniu podmiotu zobowiązanego:

- 1) nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej albo w centralnym repozytorium;
- 2) informacja sektora publicznego została udostępniona w inny sposób niż określony w pkt 1, ale nie zostały określone warunki ponownego wykorzystywania lub wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie albo nie poinformowano o braku takich warunków lub opłat;
- 3) zainteresowany chce wykorzystać informację sektora publicznego udostępnioną w sposób, o którym mowa w pkt 1, ale na innych warunkach, niż zostały dla tej informacji określone przez podmiot zobowiązany;
- 4) zainteresowany posiada już informację sektora publicznego uzyskaną lub przekazaną na podstawie innych ustaw określających zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami sektora publicznego (np. uzyskał ją w trybie udip) i chce ją ponownie wykorzystywać.

Wniosek powinien zostać rozpatrzony bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż 14 dni od jego otrzymania (art. 21 ust. 1 projektu). W sprawach szczególnie skomplikowanych podmiot zobowiązany może przedłużyć załatwienie sprawy do 2 miesięcy, po zawiadomieniu wnioskodawcy w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku (art. 21 ust. 2 projektu). W przypadku niespełnienia warunków formalnych wniosku wzywa się wnioskodawcę do uzupełnienia braków, wraz z pouczeniem, że ich nieusunięcie w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania (art. 20 ust. 6 projektu).

Zgodnie z art. 20 ust. 5 projektu wniosek o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej można złożyć w postaci papierowej albo elektronicznej.

Treść wniosku określają przepisy art. 20 ust. 3 i 4 projektu, które, między innymi, stanowią o obowiązku opisanie rodzaju działalności, w której informacje sektora publicznego będą ponownie wykorzystywane, w szczególności wskazanie dóbr, produktów lub usług, dla

jakich wnioskodawca domaga się informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania. Przyjęcie takiego rozwiązania będzie korzystne zarówno dla podmiotu zobowiązanego w zakresie wyboru trybu jak i wnioskodawcy. Ponadto wymóg określenia celów ponownego wykorzystywania pozwoli na precyzyjne ustalenie warunków ponownego wykorzystywania przez podmioty zobowiązane. Jest to istotne w szczególności w przypadku podmiotów będących muzeami państwowymi, muzeami samorządowymi, bibliotekami publicznymi, bibliotekami naukowymi lub archiwami, które zyskają możliwość fakultatywnego określania warunków. Taki wymóg wydaje się także uzasadniony z uwagi na zasadę niedyskryminacji określoną w art. 8 projektu. Zasada ta gwarantuje, że podmiot zobowiązany przekazuje informacje sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania w porównywalnych sytuacjach na takich samych warunkach.

W wyniku realizacji wniosku o ponowne wykorzystywanie, z wyjątkiem wniosku o ponowne wykorzystywanie w sposób stały i bezpośredni, o którym mowa w art. 20 ust. 2 projektu, podmiot zobowiązany:

- 1) przekazuje informację sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania bez ograniczeń warunkami;
- 2) w przypadku posiadania informacji sektora publicznego przez wnioskodawcę zawiadamia o braku ograniczenia warunkami;
- 3) przedstawia wnioskodawcy ofertę zawierającą warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, a także wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie informacji publicznej, jeżeli są przewidziane;
- 4) odmawia, w drodze decyzji, ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

Zainteresowanym zostanie zapewniona możliwość kwestionowania treści poszczególnych warunków, a także wysokości opłat za ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego. Wnioskodawca, który otrzymał ofertę, o której mowa w pkt 3, może, w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania, złożyć sprzeciw z powodu naruszenia przepisów ustawy albo poinformować o jej przyjęciu. Brak reakcji wnioskodawcy w tym terminie jest równoznaczny z wycofaniem wniosku (art. 22 ust. 2 projektu).

W przypadku otrzymania sprzeciwu podmiot zobowiązany, w drodze decyzji, rozstrzyga o warunkach ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego lub o wysokości opłat (art. 22 ust. 3 projektu).

Zgodnie z art. 22 ust. 5 projektu podmiot zobowiązany odmawia udostępnienia lub przekazania do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego w przypadku

gdy prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniom, o którym mowa w art. 6 projektu.

Podmiot zobowiązany może także odmówić realizacji wniosku w przypadku gdy konsekwencją wykonania wniosku będzie konieczność dodatkowego opracowania informacji w celu uzyskania zgodności z wnioskiem i wymaga nieproporcjonalnego wysiłku, przekraczającego proste operacje na informacji (art. 10 ust. 2 projektu).

Projekt przewiduje również możliwość uzyskania na podstawie wniosku o ponowne wykorzystywanie bezpośredniego i stałego dostępu do informacji sektora publicznego gromadzonych i przechowywanych w systemie teleinformatycznym w ciągu 12 miesięcy (art. 20 ust. 2 projektu). Rozwiązanie to będzie należało do fakultatywnych sposobów udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego przez podmiot zobowiązany, co oznacza, że podmiot ten może, lecz nie musi zapewnić taką formę dostępu. Chodzi wyłącznie o dostęp bezpośredni w czasie rzeczywistym (on-line). Rozwiązanie to nie polega na reprodukowaniu informacji sektora publicznego utrwalonych w postaci papierowej lub na informatycznych nośnikach danych. W wyniku realizacji tego wniosku podmiot zobowiązany:

- 1) przedstawia wnioskodawcy ofertę, zawierającą warunki ponownego wykorzystywania lub wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie; przy czym od tej oferty nie przysługuje sprzeciw (art. 23 ust. 1 pkt 1 projektu);
- 2) informuje wnioskodawcę o braku możliwości ponownego wykorzystywania w sposób wskazany we wniosku;
- 3) odmawia, w drodze decyzji, wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego.

Ustalając opłatę, podmiot zobowiązany może uwzględnić koszty wynikające z dostosowania systemu oraz warunków technicznych i organizacyjnych do realizacji wniosku.

Wnioskodawca w terminie 14 dni informuje podmiot zobowiązany o przyjęciu oferty. Brak reakcji wnioskodawcy w tym terminie jest równoznaczny z wycofaniem wniosku (art. 22 ust. 2 zdanie drugie projektu).

Przepisy art. 22 ust. 6 i art. 23 ust. 1 pkt 3 projektu stanowią, że w przypadku gdy podstawą odmowy są prawa własności intelektualnej przysługujące osobom trzecim, podmiot zobowiązany wskazuje osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która posiada prawa własności intelektualnej, jeżeli jest znana, albo licencjodawcy, od którego podmiot zobowiązany uzyskał dany utwór. Zgodnie z

brzmieniem art. 1 ust. 4 dyrektywy 2013/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. z tego obowiązku będą zwolnione muzea państwowe i muzea samorządowe, biblioteki publiczne i naukowe oraz archiwa państwowe.

Warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, a także wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie informacji stanowią ofertę w rozumieniu art. 66 ustawy k.c. Zastosowanie znajdą wówczas przepisy k.c. dotyczące zawierania umów przez ofertę i jej przyjęcie, w tym ofertę w postaci elektronicznej (art. 66 i nast. k.c.). Co do zasady umowę uznaje się za zawartą w momencie, w którym składający umowę w trybie ofertowym otrzyma oświadczenie potwierdzające przyjęcie złożonej oferty. W przypadku naruszenia warunków określonych w umowie zastosowanie znajdą ogólne zasady odpowiedzialności cywilnoprawnej, o czym była mowa w pkt IV uzasadnienia.

Do postępowania kończącego się wydaniem decyzji odmawiających udostępnienia informacji do ponownego wykorzystywania oraz stwierdzającej warunki ponownego wykorzystywania zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), co powoduje, że rozstrzygnięcie podmiotu zobowiązanego podlega kontroli instancyjnej, a następnie sądownoadministracyjnej.

Przepis art. 24 ust. 2 projektu przewiduje tryb kontroli sądów administracyjnych. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej oraz o ponowne jej wykorzystywanie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.), z tym że przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi, natomiast skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Zmiany w przepisach obowiązujących

Projekt dokonuje nowelizacji następujących ustaw:

- 1) ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 672 i 1662): w zakresie zmian:
 - a) będących konsekwencją wyodrębnienia regulacji dotyczących ponownego wykorzystywania informacji publicznej z przedmiotowej ustawy, tj. art. 1 ust. 1, art. 2a, 9a oraz uchylecia Rozdziału 2a;

- b) wprowadzających do przedmiotowej ustawy przepisy, które umożliwią udostępnianie w centralnym repozytorium informacji publicznej zasobów informacyjnych innych niż wskazane w przepisach wydanych na podstawie art. 9a ust. 3 udip, także przez podmioty inne niż wskazane w art. 9a ust. 2 udip, ale określone w art. 4 udip (w tym przypadku miałyby zastosowanie przepisy wydane na podstawie art. 9b ust. 6 udip w zakresie nadawania uprawnień dla dostawcy). Natomiast przepisy wydane na podstawie art. 9a ust. 3 wskazują konkretne podmioty oraz minimalny zakres zasobów informacyjnych, przeznaczonych do udostępnienia w centralnym repozytorium. Celem niniejszej zmiany jest umożliwienie bardziej elastycznego podejścia do centralnego repozytorium, aby zainteresowane podmioty mogły udostępniać w nim inne informacje publiczne, które w ich ocenie posiadają szczególne znaczenie dla rozwoju innowacyjności i społeczeństwa informacyjnego;
- c) zapewniających ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji uprawnienia do usuwania z centralnego repozytorium informacji publicznej zasobów informacyjnych innych niż wskazane na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 9a ust. 3, które nie posiadają szczególnego znaczenia dla rozwoju innowacyjności i społeczeństwa informacyjnego;
- d) umożliwiających ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji fakultatywnego wskazywania dodatkowych wymagań technicznych opracowania zasobu oraz dodatkowego zestawu elementów metadanych. Ze względu na charakter i zakres zasobów informacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie zasobu informacyjnego przeznaczonego do udostępniania w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej nie jest konieczne i byłoby nadmiarowe, aby w każdym przypadku określać dodatkowe elementy metadanych dla wszystkich zasobów informacyjnych. Podmioty publiczne gromadzą lub udostępniają zasoby publiczne o różnorodnym charakterze, ustrukturyzowane bądź nieustrukturyzowane, w bardziej lub mniej zaawansowanych systemach teleinformatycznych. Dodatkowe wymagania techniczne oraz dodatkowy zestaw elementów metadanych powinny być kryterium uzupełniającym, w zależności od sytuacji konkretnego podmiotu zobowiązanego lub charakteru pojedynczego zasobu.

2) ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698, z późn. zm.) w zakresie:

- a) określenia podmiotów zobowiązanych do udostępniania materiałów archiwalnych,
- b) zdefiniowania zakresu znaczeniowego udostępniania materiałów archiwalnych przez wyliczenie jego form oraz określenie w tym zakresie obowiązków podmiotów zobowiązanych,
- c) wprowadzenia zasady udostępniania materiałów archiwalnych w postaci, jaką to archiwum dysponuje,
- d) wyrażenia zasady powszechnej dostępności państwowego zasobu archiwalnego oraz zasady nieodpłatnego udostępniania państwowego zasobu archiwalnego,
- e) usunięcia generalnej karencji na bezwzrostowy dostęp do materiałów archiwalnych wraz z trybem wcześniejszego udostępniania przy jednoczesnym wprowadzeniu szczegółowych nieuznaniowych karencji na ponowne wykorzystywanie ze względu na wrażliwość informacji,
- f) uporządkowania ograniczeń w dostępie do materiałów archiwalnych, o których mowa w art. 17 ust. 1a wraz z wprowadzeniem procedury odmowy dostępu zakończonej wydaniem decyzji ze względu na dóbr osobistych, danych osobowych, tajemnicy przedsiębiorcy, tajemnic zawodowych, informacji niejawnych, integralności składników państwowego zasobu archiwalnego czasowo albo trwale zagrożonych uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą;

3) ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520 i 831), polegającej na wprowadzeniu normy odsyłającej do przepisów projektowanej ustawy: w zakresie nieuregulowanym ustawą – Prawo geodezyjne i kartograficzne będą stosowane przepisy o ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego.

4) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987) w zakresie dodania nowego przepisu art. 31a ograniczającego dostęp do informacji o muzealiach służących zapewnieniu ich bezpieczeństwa ze względu na ochronę przed zagrożeniem pożarowym, kradzież i innego rodzaju niebezpieczeństwo, które grozi zniszczeniem lub utratą zbiorów;

Ponadto w przepisach niżej wymienionych ustaw, ilekroć w zakresie ponownego wykorzystywania przepisy tych ustaw odsyłają do udip, zmienia się brzmienie tych przepisów w zakresie prawidłowego odesłania. Są to:

- 1) ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.);
 - 2) ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.);
 - 3) ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.);
 - 4) ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.);
- 1) ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114);
 - 2) ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2015 r. poz. 388).

Odpowiednie zmiany dostosowujące należy wprowadzić także w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1695).

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Przepis art. 36 ust. 1 projektu przewiduje stosowanie przepisów dotychczasowych do spraw z zakresu udostępniania informacji publicznej w celu ponownego wykorzystywania, wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 postanowienia umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, o których mowa w art. 9 ust. 2, wygasają wraz z końcem okresu ich obowiązywania, nie później jednak niż w dniu 18 lipca 2043 roku. Przepis ten wdraża postanowienie ust. 4 art. 11 dyrektywy 2003/98/WE, dodanym przez dyrektywę 2013/37/UE, zgodnie z którym „(...) umowy o wyłączności istniejące w dniu 17 lipca 2013 r., niekwalifikujące się jako wyjątki (...) wygasają wraz z końcem obowiązywania kontraktu, a w każdym przypadku najpóźniej w dniu 18 lipca 2043 r.”.

Przepis art. 37 projektu przewiduje 3 miesięczny okres na dostosowanie się muzeów państwowych i muzeów samorządowych, bibliotek publicznych i naukowych oraz archiwów państwowych do określonych w projekcie zasad udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania, które do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nie podlegały ponownemu wykorzystaniu.

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Projekt nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt został udostępniony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy.